

เค้าโครงรายวิชา (Course Syllabus) ประจำปีภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567
 รหัสวิชา/ชื่อวิชา สผ.311 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับพฤกษศาสตร์
 Section 9000/01 (3 หน่วยกิต)
 หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ศูนย์รังสิต)

1. อาจารย์ผู้สอน/ผู้รับผิดชอบรายวิชา พร้อมข้อมูลการติดต่อ

Sec./gr.	อาจารย์ผู้บรรยาย	โทรศัพท์	e-mail	สถานที่ติดต่อ/ ห้องพัก
9000/01	อาจารย์ปฐมพร สันติเมธี	085-1340509	pangram_p@hotmail.com	718

ห้องเรียน / ช่องทางการเข้าห้องเรียนออนไลน์ (กรณีสอนออนไลน์)

ห้องเรียน สค.310 / MST ห้อง 2024-1 WO311 (900001) (เฉพาะครั้งที่จัดการเรียนการสอน
 ออนไลน์เท่านั้น)

2. วันและเวลาบรรยาย

ทุกวันพุธ เวลา 13.30 -16.30 น.

วันสอบ

สอบกลางภาค **ไม่มีการสอบกลางภาค**

สอบปลายภาค **วันอังคารที่ 16 ธันวาคม 2567 เวลา 09.00-12.00 น.**

3. จุดมุ่งหมายของรายวิชา Purposes of the course

1. เพื่อให้นักศึกษามีองค์ความรู้เกี่ยวกับผู้สูงอายุในมิติต่าง ๆ
2. เพื่อให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ แนวคิดและทฤษฎีว่าด้วยความสูงอายุ
3. เพื่อให้นักศึกษาเกิดทัศนคติที่ดีต่อผู้สูงอายุ และสามารถสร้างสรรค์บรรยากาศอันดีในการอยู่ร่วมกัน
ในสังคมสูงอายุได้
4. เพื่อให้นักศึกษาสร้างเสริมทักษะในการปฏิบัติงานในสังคมสูงอายุ

3. จุดมุ่งหมายของรายวิชา Purposes of the course

1. เพื่อให้นักศึกษามีองค์ความรู้เกี่ยวกับผู้สูงอายุในมิติต่าง ๆ
2. เพื่อให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจแนวคิดและทฤษฎีว่าด้วยความสูงอายุ
3. เพื่อให้นักศึกษาเกิดทัศนคติที่ดีต่อผู้สูงอายุ และสามารถสร้างสรรค์บรรยากาศอันดีในการอยู่ร่วมกัน
ในสังคมสูงอายุได้
4. เพื่อให้นักศึกษาสร้างเสริมทักษะในการปฏิบัติงานในสังคมสูงอายุ

4. แนวสังเขปการบรรยาย Course Description

ภาษาไทย

สหศาสตร์และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสูงอายุและประชากรสูงอายุ ทฤษฎีว่าด้วยความสูงอายุ แนวคิดการพัฒนาผู้สูงอายุสู่การเป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ (Active Ageing) ระบบสวัสดิการผู้สูงอายุ กฎหมายนโยบายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุทั้งในประเทศ ระดับภูมิภาคอาเซียน และระดับสากล

ภาษาอังกฤษ

An overview of the field of gerontology, focusing on the multidisciplinary aspects of the older population and theories of aging; concept of the active aging, welfare system for the elderly; legal framework and policies related to the older persons in national, ASEAN region and international level.

5. ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังระดับรายวิชา

1. คุณธรรม จริยธรรม					2. ความรู้			3. ทักษะทางปัญญา			4. ทักษะความสัมพันธ์			5. ทักษะการวิเคราะห์			6. ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ			
1	2	3	4	5	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	4
●	○	●	○	○	●	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	●	○	○

6. กฎกติกา/เกณฑ์การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้

- 1) การเข้าชั้นเรียนและมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนในชั้นเรียน
- 2) งานที่ได้รับมอบหมาย

การวัดผล

วิธีการวัดผล	สัดส่วนคะแนน
1. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	10
2. กิจกรรมในชั้นเรียน - วิเคราะห์ภาพยนตร์ (กลุ่ม 10) - กิจกรรมในชั้นเรียน (เดี่ยว 30)	40
3. รายงานการศึกษาพัฒนาวิทยาจากกรณีศึกษา (กลุ่ม) - ข้อมูล เนื้อหา การวิเคราะห์เชื่อมโยงทฤษฎีกับกรณีศึกษา - การนำเสนอและเสวนาในชั้นเรียน	20
4. สอบปลายภาค	30
รวม	100 คะแนน

7. หัวข้อการเรียนการสอน/แผนการสอน

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียน การสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้สอน/วิทยากร
1 14 ส.ค.67	ชี้แจงแนวทางการเรียนการสอนและ การประเมินผล -สำรวจทัศนคติและความเข้าใจเกี่ยวกับ ผู้สูงอายุ	บรรยายในชั้นเรียน/ Power Point/ นักศึกษาแลกเปลี่ยน ในชั้นเรียน	-มีความเข้าใจวัตถุประสงค์ การเรียนการสอน การวัดผล	อาจารย์ปฐมพร สันติเมธี

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียน การสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้สอน/วิทยากร
			-ปรับทัศนคติให้เปิดกว้างต่อ การทำความเข้าใจเกี่ยวกับ ภาวะของผู้สูงอายุ	
2 21 ส.ค.67	แนวคิดพัฒนาวิทยา (Gerontology) -ความหมาย ความสำคัญของประชากร สูงอายุ สถานการณ์ผู้สูงอายุในประเทศไทย	บรรยายในชั้นเรียน/ Power Point/ นักศึกษาแลกเปลี่ยน ในชั้นเรียน	-มีความรู้ ความเข้าใจ ความสำคัญและสถานการณ์ ผู้สูงอายุในประเทศไทย	อาจารย์ปฐมพร สันติเมธี
3 28 ส.ค.67	แนวคิดพัฒนาวิทยา (Gerontology) -การทำความเข้าใจกระบวนการสูงอายุและ มิติเชิงชีววิทยา	บรรยายในชั้นเรียน/ Power Point/ นักศึกษาแลกเปลี่ยน ในชั้นเรียน	-มีความรู้ ความเข้าใจการ เปลี่ยนแปลงทางชีววิทยา ของมนุษย์และผู้สูงอายุใน มิติเชิงชีววิทยา	อาจารย์ปฐมพร สันติเมธี
4 4 ก.ย.67	ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความสูงอายุ	บรรยายในชั้นเรียน/ Power Point/ นักศึกษาแลกเปลี่ยน ในชั้นเรียน	-มีความรู้ ความเข้าใจทฤษฎี และแนวคิดเกี่ยวกับความ สูงอายุ	อาจารย์ปฐมพร สันติเมธี
5 11 ก.ย.67	ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความสูงอายุ (ต่อ)	บรรยายในชั้นเรียน/ Power Point/ นักศึกษาแลกเปลี่ยน ในชั้นเรียน	-มีความรู้ ความเข้าใจทฤษฎี และแนวคิดเกี่ยวกับความ สูงอายุ	อาจารย์ปฐมพร สันติเมธี
6 18 ก.ย.67	ผู้สูงอายุในมิติสังคมและวัฒนธรรม -การให้คุณค่าและการลดทอนคุณค่า -การนิยามเรื่องตัวตน -การให้ความหมายต่อตัวตนของผู้สูงอายุ การตระหนักถึงคุณค่าและความเข้มแข็งใน ตนเอง	บรรยายในชั้นเรียน/ Power Point/ นักศึกษาแลกเปลี่ยน ในชั้นเรียน	-มีความรู้ ความเข้าใจ ผู้สูงอายุในตัวตนที่มีผลต่อ สุขภาพกายและจิต -ตระหนักถึงความสำคัญ ของส่งเสริมให้ผู้สูงอายุ ตระหนักถึงคุณค่าในตนเอง ในฐานะที่เป็นส่วนสำคัญ ของสังคม	อาจารย์ปฐมพร สันติเมธี
7 25 ก.ย.67	ผู้สูงอายุในมิติสังคมและวัฒนธรรม (ต่อ) -การปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของผู้สูงอายุ -การสนับสนุนทางสังคม -ความเชื่อ ศาสนา จิตวิญญาณ -การตาย	บรรยายในชั้นเรียน/ Power Point/ ค้นคว้านโยบาย ผู้สูงอายุ/ นักศึกษาแลกเปลี่ยน ในชั้นเรียน	-มีความรู้ ความเข้าใจ ผู้สูงอายุในมิติเชิงสังคม -ตระหนักถึงความสำคัญ ของผู้สูงอายุในแง่การเป็น ทุนให้แก่สังคม -ตระหนักถึงการสร้าง บรรยากาศในการอยู่ร่วมกัน กับผู้สูงอายุ	อาจารย์ปฐมพร สันติเมธี
สัปดาห์การสอบกลางภาค 29 - 30 กันยายน , 1 - 6 ตุลาคม 2567				
9 9 ต.ค. 67	การเมืองกับผู้สูงอายุ -นโยบายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ -สวัสดิการและรูปแบบการให้บริการ สำหรับผู้สูงอายุ -การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้สูงอายุ	บรรยายในชั้นเรียน/ Power Point/ ภาพยนตร์/ นักศึกษาแลกเปลี่ยน ในชั้นเรียน	-มีความเข้าใจการขับเคลื่อน นโยบาย การบริหารจัดการ และ การให้บริการแก่ ผู้สูงอายุผ่านกลไกทาง การเมือง และผลกระทบที่ ส่งผลต่อผู้สูงอายุ	อาจารย์ปฐมพร สันติเมธี

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียน การสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้สอน/วิทยากร
10 16 ต.ค.67	ผู้สูงอายุในมิติความมั่นคงทางเศรษฐกิจ -อาชีพและรายได้ -การออม การจัดการด้านการเงิน	บรรยายในชั้นเรียน/ Power Point/ นักศึกษาแลกเปลี่ยน ในชั้นเรียน	-มีความรู้ ความเข้าใจ สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ ของผู้สูงอายุไทย -ตระหนักถึงความสำคัญ ของการออมและการจัดการ ด้านการเงินของผู้สูงอายุ	วิทยากร
23 ต.ค.67 วันปิยมหาราช				
12 30 ต.ค.67	ผู้สูงอายุกับที่พักอาศัยและสภาพแวดล้อม -Ageing in place -Universal design	บรรยายในชั้นเรียน/ Power Point/ นักศึกษาแลกเปลี่ยน ในชั้นเรียน	-มีความเข้าใจสภาพความ เป็นอยู่ และสภาพแวดล้อม ที่เหมาะสมและจำเป็น สำหรับผู้สูงอายุ -ตระหนักถึงความสำคัญใน การสร้างที่อยู่ อาคาร สถานที่สาธารณะ ตลอดจน สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับ ทุกคน	อาจารย์ปฐมพร สันติเมธี
13 6 พ.ย.67	ความยุติธรรมและความปลอดภัยในชีวิต -การทารุณกรรมผู้สูงอายุ -การถูกแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ -การถูกละเมิดศักดิ์ศรีและลดทอนความ เป็นมนุษย์	บรรยายในชั้นเรียน/ Power Point/ กิจกรรมRole Play ข่าวอาชญากรรม/ นักศึกษาแลกเปลี่ยน ในชั้นเรียน	-มีความเข้าใจความเสี่ยงใน มิติความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของผู้สูงอายุ เผชิญ -สามารถเสนอวิธีการ คุ้มครองผู้สูงอายุ ตลอดจน วิธีการป้องกันการละเมิด ศักดิ์ศรีและลดทอนความ เป็นมนุษย์ได้	อาจารย์ปฐมพร สันติเมธี
14 13 พ.ย.67	โลกวิถีใหม่กับผู้สูงอายุ -การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงใน สถานการณ์โลกยุคปัจจุบัน -นวัตกรรมและเทคโนโลยี -การเผชิญภาวะวิกฤตและโรคระบาด	บรรยายในชั้นเรียน/ Power Point/ นักศึกษาแลกเปลี่ยน ในชั้นเรียน	-มีความเข้าใจโลกวิถีใหม่ และความจำเป็นในการ ปรับตัวของผู้สูงอายุ -เข้าใจความกดดันของ ผู้สูงอายุในสังคมปัจจุบัน -สามารถวิเคราะห์ความ เสี่ยงในโลกวิถีใหม่และเสนอ วิธีจัดการกับความเสี่ยง ให้แก่ผู้สูงอายุได้	วิทยากร
15 20 พ.ย.67	นำเสนองานศึกษาเฉพาะกรณีของ นักศึกษา	นักศึกษานำเสนอ ผลงานในชั้นเรียน	-สามารถเชื่อมโยงแนวคิด ทฤษฎี มาวิเคราะห์ กรณีศึกษาได้ -ประยุกต์ทักษะทางสังคม สงเคราะห์มาใช้ในการ ทำงานได้	อาจารย์ปฐมพร สันติเมธี
16 27 พ.ย.67	สรุปและประเมินผลการเรียนรู้ร่วมกันใน ชั้นเรียน	บรรยายในชั้นเรียน/ นักศึกษาร่วม	-ทบทวนบทเรียน สร้าง ความตระหนักถึงภาวะ ข้อจำกัดของผู้สูงอายุ	อาจารย์ปฐมพร สันติเมธี

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้สอน/วิทยากร
		แลกเปลี่ยนในชั้น เรียน	คุณค่าของผู้สูงอายุ และการ สร้างสำนึกในการอยู่ร่วมกัน กับคนต่างวัย	

8. การประเมินผลการเรียน

เกณฑ์การประเมินผลการเรียนจะพิจารณาโดยการอิงกลุ่มของผู้เรียน

9. การอุทธรณ์ของนักศึกษา

กรณีที่นักศึกษามีความสงสัยเกี่ยวกับผลการประเมินในรายวิชาใดสามารถยื่นคำร้องขอดูกระดาษคำตอบ ตลอดจนคะแนนและวิธีการประเมินของอาจารย์แต่ละรายวิชาได้ภายใน 7 วันหลังประกาศผลการเรียน โดยสามารถเขียนยื่นคำร้องได้ที่ งานการศึกษาและกิจการนักศึกษา ชั้น 2 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

10. เอกสารอ้างอิงประกอบการเรียนการสอน

10.1 ตำราและเอกสารหลัก Required textbooks and materials

- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (2556). การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: เวิร์ค พรีนติ้ง.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.). (2564). สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ.2564. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วรรณลักษณ์ เมียนเกิด. (2563). การดูแลผู้สูงอายุในสถาบันของรัฐ. กรุงเทพฯ: บริษัทจรัสสินิทวงค์การพิมพ์.
- วรรณลักษณ์ เมียนเกิด. (2559). ระบบการดูแลทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ. กรุงเทพฯ: JPrint.
- วิพุธ พูลเจริญ. (2562). สังคมอายุวัฒน์. กรุงเทพฯ: หนังสือวันดี.
- ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. (2553). บูรณาการระบบการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุไทย (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: เจพรีนทร์.
- ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. (2549). สวัสดิการผู้สูงอายุ แนวคิดและวิธีการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์. กรุงเทพฯ: มิสเตอร์ก๊อปปี.

10.2 เอกสารอื่น ๆ Other materials

- จิโรจน์ จิระเจริญวงศ์ษา, อจิรภาส เพียรขุนทด. (2564). ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงระบบสวัสดิการผู้สูงอายุของรัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 5(3), 94-102.
- ทรงศักดิ์ รักพ่วง, ฤชงค์ เสนานุช. (2562). นวัตกรรมทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ: ความสำคัญต่อสังคมผู้สูงอายุในประเทศไทย. วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม, 7(14), 205-215.
- ฉันทยา รุจิเสถียรทรัพย์. (2552). การต่อรองอัตลักษณ์แห่งตัวตนของคนชรา. ปรินญาณินพนธ์ ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เนตรนภา ไหวทย์เลิศศักดิ์ ยาบุชิตะ. (2560). ถอบทเรียนทำงานและบริหารทรัพยากรมนุษย์ของญี่ปุ่นยุคสูงวัยระดับสุดยอด (พิมพ์ครั้งที่ 1). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

4. รพีพรรณ คำหอม, วรลักษณ์ เจริญศรี, เล็ก สมบัติ. (2563). การพัฒนานวัตกรรมเพื่อผู้สูงอายุกับทางเลือกการลดความเหลื่อมล้ำของผู้สูงอายุไทย. หนังสือรวมบทความเนื่องในวันสถาปนาคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ครบรอบ 66 ปี. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
5. สโรชพันธุ์ สุภาวรรณ, ชไมพร กาญจนกิจสกุล. (2557). การประกอบสร้างภาพลักษณ์ของผู้สูงอายุ. วารสารสังคมศาสตร์, 10(1), 93-136.
6. Ian Stuart-Hamilton. (2011). An Introduction to Gerontology. Cambridge University Press.
7. Syazwani Abdul Kadir, Mariam Jamaludin. (2013). Universal Design as a Significant Component for Sustainable Life and Social Development. Procedia Social and Behavioral Sciences. 85(2013), 179-190.